

KESKKONNAAMET

ASUTUSESISESEKS KASUTAMISEKS

Märge tehtud: 08.03.2023

Juurdepääsupiirang kehtib kuni: 07.03.2028

Alus: Avaliku teabe seadus § 35 lg 2 p 2

Teabevaldaja: Keskkonnaamet

Sulev Talu
Põllumajandus- ja Toiduamet
taimi.kirs@pta.agri.ee

Teie 21.02.2023 nr 6.1-8/329

Meie 08.03.2023 nr 7-9/23/3567-2

Vahepere-Laitse metsakuivendusobjekti rekonstrueerimise projekteerimistingimuste eel nõust

Austatud Sulev Talu

Pöördusite Keskkonnaameti poole saamaks kooskõlastust projekteerimistingimuste eelnõule Harju maakonnas Saue vallas Laitse külas asuvate maaparandusehitiste rekonstrueerimise ja ehitamise projekti koostamiseks (Vahepere-Laitse REK 2023).

Keskkonnaamet on varasemalt Riigimetsa Majandamise Keskusele sama projekti lähteülesande kohta seisukoha andnud oma 08.02.2023 kirjaga nr 7-9/23/398-2.

Looduskaitse lised piirangud

EELIS (Eesti looduse infosüsteem), Keskkonnaagentuuri andmetel läbib planeeritav tee kanakulli (*Accipiter gentilis*; KLO9128177) elupaika ja jääb Natura 2000 võrgustikku kuuluvast Vansi loodusala (EE0010176) ja Vasalemma must-toonekure püsielupaigast (KLO3000489) ning selle sihtkaitsevööndist (KLO3100578) umbes 40 meetri kaugusele. Rekonstrueeritava maaparandussüsteemi piir jääb loodusala ja püsielupaigast umbes 160 m kaugusele. Lisaks jääb maaparandussüsteemi piirist umbes 40 m kaugusele, teisele poole Vasalemma jõge Suure-Aru looduskaitseala Kabila piiranguvöönd. Natura 2000 võrgustikku kuulub ka Suure-Aru loodusala (EE0010192). Ka on maaparandussüsteemi idaosas EELISE andmetel registreeritud III kaitsekategooria kaitsealuse liigi pruunikas pesajuur (*Neottia nidus-avis*; KLO9340997) esinemine.

- a) Kanakulli elupaigas on keelatud looduslikult esinevate lindude pesade ja munade tahtlik hävitamine ja kahjustamine või pesade kõrvaldamine ja lindude tahtlik häirimine, eriti pesitsemise ja poegade üleskasvatamise ajal¹. Kanakulli kaitse tegevuskava² kohaselt kaasneb kuivendamisega elupaikade kvaliteedi langus, mis mõjutab ka liigi saakobjektide arvukust ning seeläbi kanakulli soodsat seisundit.
- b) Vansi loodusala kaitse-eesmärgiks on elupaigatüüpide liigirikkad madalsood (7230) ja vanad loodushõõred (*9010) kaitse ning eesti soojumika (*Saussurea alpina ssp. esthonica*)

¹ Looduskaitse seadus § 55 lg 61

² Kinnitatud Keskkonnaameti 02.03.2022 korraldusega nr 1-3/22/70, leitav aadressilt

<https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#linnud>

kaitse³. Suure-Aru looduskaitseala Kabila piiranguvööndi kaitse-eesmärk on sookoosluste seisundi ja looduse mitmekesisuse säilitamine ning sihtkaitsevööndi soo veetaseme püsимise tagamine⁴.

- c) Must-toonekure püsielupaigas valitsev kaitsekord on kehtestatud keskkonnaministri 03.07.2006 määrusega nr 43 „Must-toonekure ja suur-konnakotka püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ (edaspidi *kaitse-eeskiri*). Lisaks ka looduskaitseseaduses § 50. Eesti Punase nimestiku andmetel on must-toonekurg Eestis väljasuremisohus. Tegemist on I kaitsekategooria kaitsealuse liigiga, mis tähendab kõigi teadaolevate elupaikade kaitset. Must-toonekure kaitse tegevuskava⁵ kohaselt on liigile olulisteks ohu teguriteks toitumisalade kvaliteedi langus, metsamassiivide killustumine ja puistumitmekesisuse vähenemine ning pesitsusaegsed toitumisalade häiringud.

Toitumisalade halvenenud kvaliteeti peetakse Eesti must-toonekure populatsiooni vähenenud produktiivsuse üheks põhiliseks põhjuseks. Tänapäeval kasutavad must-toonekured toitumispaiadena eelkõige vooluveekogusid (eelstatult looduslikke), (kuivendus)kraavisid ja madal-ning siirdesoid. Viimaste hulk on aastakümnetega tänu maaparandusele märkimisväärselt kahanenud. Toitumisalade kvaliteedi langus mõjutab otseselt sigimisedukust. Planeeritav tee tehakse Maidema kraavi (VEE1099208) kõrvale, mistõttu jäävad piirkonnas esinevad väikesed looduslikud ojad, mis on Maidema kraaviga seotud, suurenenud kuivendava mõju alla.

Kavandatav tee jääb umbes 70 m kaugusele must-toonekure pesapaigast. Must-toonekure kaitse tegevuskavas on ühe ohutegurina toodud pesitsusaegne häirimine ja eraldi on välja toodud probleem, et kuna püsielupaiga kaitsekord ei ulatu väljapoole metsamaad, on pesitsusaegne tegevus teemaal osutunud häirivaks teguriks. Tegu on inimpelgliku linnuga, keda peetakse väga tundlikuks inimtegevuse suhtes pesapaiga läheduses. Märgime, et piirkonnas ei ole ühtegi teed, mis asuks hetkel liigile nii lähedal ja uue tee lisandumine suurendab oluliselt inimtegevusest tulenevat häiringutja killustab metsamaastikku.

Keskkonnaameti seisukoht

Tegevus ei jää ühegi looduskaitseseaduse § 14 kohase kaitstava loodusobjekti territooriumile, küll aga võib tegevuse mõju ulatuda kaitstavatele loodusobjektidele: püsielupaika, Natura 2000 looduslale ja mõjutada kaitsealuseid liike. **Keskkonnaametil puudub veendumus, et tegevus ei avalda negatiivset mõju kaitstavatele objektidele ja Natura 2000 alale. Ehitusloa menetluse etapis tuleb koostada tuleb keskkonnamõju eelhindang, vajadusel keskkonnamõju hinnang ja projektis tuleb eelhindangu/hinnangu tulemustega arvestada.**

Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi *KeHJS*) kohaselt tuleb hinnata keskkonnamõju kui taotletakse tegevusluba ning tegevusloa taotlemise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju või kavandatakse tegevust, mille korral ei ole objektiivse teabe põhjal välistatud, et sellega võib kaasneda eraldi või koos muude tegevustega eeldatavalt oluline ebasoodne mõju Natura 2000 võrgustiku ala kaitse-eesmärgile ja mis ei ole otseselt seotud ala kaitsekorraldusega või ei ole selleks otseselt vajalik⁶.

³ Vabariigi Valitsuse 05.08.2004 korraldus nr 615 „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“

⁴ Vabariigi Valitsuse 20.11.2014 määrus nr 171 „Suure-Aru looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri“ § 13

⁵ Kinnitatud Keskkonnaameti peadirektori 14.02.2018 käskkirjaga nr 1-1/18/105, leitav aadressilt: <https://keskkonnaamet.ee/elusloodus-looduskaitse/looduskaitse/liigikaitse#linnud>

⁶ KeHJS § 3 lg 1

Ehitusloa taotluse menetlemisel peab otsustaja⁷ kaaluma keskkonnamõju hindamise algatamise vajadust⁸ ja andma eelhinnangu *KeHJS* § 6 lg 2 p 22, § 6 lg 4 ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 15 p 8 tulenevalt. KMH eelhinnang peab sisaldama Natura eelhindamist. Samuti tuleb otsustajal järgida *KeHJS* § 11 lg 10, mis sätestab, et kui kavandatav tegevus võib eeldatavalt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala, kaitseala, hoiuala, püsielupaika või kaitstavat looduse üksikobjekti, kooskõlastab otsustaja kavandatava tegevuse keskkonnamõju hindamise algatamata jätmise otsuse eelnõu nimetatud kaitstava loodusobjekti valitsejaga.

Projekteerimistingimuste andmise otsuse eelnõus on välja toodud, et koostatav ehitusprojekt peab sisaldama kogu informatsiooni, mida on vaja keskkonnamõju hindamise vajalikkuse üle otsustamiseks ja keskkonnamõju eelhinnangu koostamiseks. **Eelnevast lähtuvalt ei ole Keskkonnaametil vastuväiteid projekteerimistingimuste väljastamisele.**

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
Maret Vildak
juhtivspetsialist
looduskasutuse osakond

Triin Ristmets 5698 1773
triin.ristmets@keskkonnaamet.ee

⁷ *KeHJS* § 9 lg 1 kohaselt on otsustaja tegevusloa andja

⁸ *KeHJS* § 11 lg 2